

Återrapport
Utbildningsförvaltningen

Dnr UBN 2026/0355
Datum: 2026-09-03
Version: 1.1

Återrapport av uppdrag 21 i budget 2026 - att ta fram riktlinjer för ett sökbart bidrag som ska möjliggöra insatser mot antisemitism i grundskola och gymnasieskola.

Infoga en bild genom att välja **Bild på startsida**
på fliken **Österåkers kommun**

Innehåll

1. Bakgrund.....	3
2. Genomförandet av uppdraget.....	3
3. Riktlinjer och ansökningsprocess för sökbart medel i syfte att motverka antisemitism.....	4
Inledning.....	4
Målgrupp.....	4
Vad kan bidraget användas till?	4
Krav på insatsen.....	4
Prioriteringar som styr fördelningen.....	5
Bidragsnivå	5
Redovisning.....	5
Återrapportering	5
Ansökningsprocess.....	6
4. Beslut och fördelningsunderlag.....	7
4.1 Bakgrund och avgränsning.....	7
4.2 Sammanfattning av samtliga planerade insatser	8
4.3 Ekonomisk översikt.....	9
4.3.1 Kommentar till den ekonomiska avgränsningen	9
4.4 Redovisning per verksamhet	10
4.4.1 Fredsborgskolan.....	10
4.4.2 Internationella Engelska Skolan i Österåker	11
4.4.3 Ljusterö skola	13
4.4.4 Margretelundsskolan.....	14
4.4.5 Modersmålsenheten.....	15
4.4.6 Skärgårdsstadsskolan	17
4.4.7 Solskiftesskolan	18
4.4.8 Akers Friskola.....	19
5. Samlad bedömning inför fördelning.....	21

I. Bakgrund

I kommunens budget för 2026 gavs Utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram riktlinjer för ett sökbart bidrag som ska möjliggöra insatser mot antisemitism i grundskola och gymnasieskola samt ansvara för ansökningsprocessen och hanteringen av inkomna ansökningar.

Bakgrunden till uppdraget är att skolan har ett viktigt ansvar att förebygga och motverka antisemitism, rasism och andra former av intolerans och diskriminering. Uppdraget vilar på skollagens bestämmelser om skolans värdegrund och demokratiuppdrag, där utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och alla människors lika värde (1 kap. 4–5 §§ skollagen). Ett kunskapsbaserat och förebyggande arbete är en viktig del i detta.

Syftet med bidraget är att ge grundskolor och gymnasieskolor möjlighet att genomföra riktade insatser som stärker elevernas och skolpersonalens kunskaper om antisemitism. Bidraget ska exempelvis kunna användas till föreläsningar, studiebesök och inköp av särskilt undervisningsmaterial. Insatserna kan bland annat bidra till ökad kunskap om antisemitismens historiska bakgrund, dess konsekvenser och dess nutida uttrycksformer.

Bidraget ska därmed fungera som ett komplement till skolornas ordinarie undervisning och förebyggande arbete och ge verksamheterna möjlighet att genomföra insatser utifrån sina egna behov och förutsättningar. Bidraget utgör därmed ett stöd för skolornas arbete med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen (3 kap. 1 §), till vilken skollagen hänvisar (1 kap. 8 §), genom att möjliggöra riktade insatser mot antisemitism som stärker lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet och religion. Genom att skapa förutsättningar för kunskapshöjande och pedagogiska insatser kan bidraget bidra till att stärka skolans arbete för demokrati, mänskliga rättigheter och alla människors lika värde.

2. Genomförandet av uppdraget

Utbildningsförvaltningen har, inom ramen för uppdraget, tagit fram riktlinjer för bidraget samt etablerat en process för ansökan, bedömning och beslut. Riktlinjerna och processen syftar till att säkerställa en likvärdig och transparent resursfördelning i enlighet med 2 kap. 8 b § skollagen, där kommunen ska fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Under 2026 har skolor haft möjlighet att ansöka om medel för insatser som ligger i linje med bidragets syfte. Genom dessa medel ges skolorna förstärkta förutsättningar att bedriva ett målinriktat och förebyggande arbete mot antisemitism och annan diskriminering, i enlighet med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag (1 kap. 4–5 §§ skollagen) samt huvudmannens skyldighet att motverka kränkande behandling enligt 6 kap. 6 § skollagen och

att vidta aktiva åtgärder mot diskriminering enligt diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §.

3. Riktlinjer och ansökningsprocess för sökbart medel i syfte att motverka antisemitism.

Inledning

Syfte

Bidraget ska stärka skolornas arbete med:

- demokratiska värderingar
- alla människors lika värde
- att motverka antisemitism, rasism och diskriminering

Målgrupp

Kommunala och fristående grund- och gymnasieskolor i Österåkers kommun.

Kommunikation

Riktlinjerna kommuniceras via e-post till rektorer samt via intranät och nyhetsbrevet Pedagog Österåker.

Vad kan bidraget användas till?

Exempel (inte begränsande):

- Föreläsningar eller workshops (t.ex. demokrati, mänskliga rättigheter, antisemitism)
- Studiebesök (t.ex. museum, organisationer)
- Pedagogiskt material kopplat till värdegrundsarbete
- Elevaktiviteter (temadagar, projektveckor)
- Kompetensutveckling för personal

Krav på insatsen

För att få bidrag ska insatsen:

- Vara kopplad till läroplanens värdegrundsuppdrag
- Vara planerad och förankrad i skolans verksamhet
- Nå flera elever (inte enbart en enskild klass om det inte motiveras)
- Innehålla någon form av uppföljning

Prioriteringar som styr fördelningen

Om många ansökningar kommer in prioriteras:

- Skolor med identifierade behov (t.ex. resultat från trygghetsenkäter/MMiS/LUPP)
- Insatser som når många elever
- Insatser med långsiktig effekt och plan (inte enbart en isolerad insats)
- Samverkan mellan skolor

Bidragsnivå

- Maxbelopp att söka per skolenhet: 20 000 sek
- Bidrag kan täcka hela eller delar av kostnaden för insatsen
- Medel ska användas under 2026

Redovisning

Skolor som beviljas bidrag ska i slutet av 2026:

- Kortfattat beskriva genomförd insats
- Beskriva resultat/lärdomar
- Redovisa kostnader

Redovisningsformulär kommer att skickas ut till de skolor som beviljats medel.

Återrapportering

Budgetuppdraget återrapporteras av utbildningsförvaltningen till utbildningsnämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under senare delen av hösten 2026 med en sammanställning om hur många ansökningar som inkommit och vad verksamheterna sökt för.

Under våren 2027 inhämtas information från de enheter som beviljats bidrag. Informationen återrapporteras därefter av utbildningsförvaltningen till utbildningsnämnden genom en sammanställning av vad som genomförts och eventuella synliga effekter.

Ansökningsprocess

Steg 1 – Utlysning

Kommuniceras via e-post till rektorer samt via intranät och nyhetsbrevet Pedagog Österåker.

Innehåller:

- syfte
- vad som kan sökas för
- sista ansökningsdatum

Steg 2 – Ansökan

De enheter som önskar ansöka om medel för att arbeta mot antisemitism gör så via ett digitalt ansökningsformulär.

Ansökningsfrågor:

1. Skola
2. Ansvarig kontaktperson
3. Beskrivning av insatsen
4. Syfte och koppling till demokratiuppdraget
5. Vilka elever som nås (antal/årskurser)
6. Tidsplan för genomförandet (Observera att bidraget måste användas i sin helhet under 2026)
7. Budget (kostnad + sökt belopp)
8. Hur insatsen ska följas upp – med personal + elever

Steg 3 – Bedömning

Tjänstemannaberedning är Utbildningsförvaltningens ledningsgrupp

Bedömningskriterier:

- relevans för uppdraget
- genomförbarhet
- spridning/antal elever
- kvalitet i upplägget

Steg 4 – Beslut och tilldelning

Beslut fattas av Utbildningsförvaltningens ledningsgrupp och kommuniceras skriftligt via e-post till samtliga sökanden.

Därefter utbetalas den beviljade summan till skolenheten under augusti 2026.

Steg 5 – Genomförande

Skolan genomför insatsen senast 31 december 2026

Steg 6 – Uppföljning

- Enkel skriftlig återrapport begärs in under januari 2027 från samtliga som beviljats bidrag
- Möjlighet att dela goda exempel till andra skolor via korta berättelser på Pedagog Österåker kommer att ges under vårterminen 2027.

4. Beslut och fördelningsunderlag

4.1 Bakgrund och avgränsning

Skolorna och Modersmålsenheten har haft möjlighet att ansöka om medel för insatser som syftar till att motverka antisemitism. Denna sammanställning redovisar:

- vilka insatser respektive verksamhet planerar att genomföra,
- vilka målgrupper som omfattas,
- hur insatserna är avsedda att bidra till att förebygga och motverka antisemitism,
- vilket belopp respektive verksamhet ansöker om för dessa insatser.

För de ansökningar som ursprungligen hade ett bredare fokus har hänsyn tagits till inkomna kompletteringar. Endast de delar av insatserna som direkt avser antisemitism, Förintelsen, judiskt liv eller förmågan att identifiera och bemöta antisemitiska uttryck har inkluderats i sammanställningen. Avgränsningen följer bidragets syfte att förstärka skolornas arbete med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen, med särskilt fokus på mänskliga rättigheter, alla människors lika värde och arbetet mot antisemitism.

Den säkerställer också att bidraget används som ett riktat verktyg för huvudmannens målinriktade arbete mot diskriminering och kränkande behandling enligt 6 kap. 6–7 §§ skollagen och aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §, samt att resursfördelningen är sakligt motiverad i enlighet med 2 kap. 8 b § skollagen.

4.2 Sammanfattning av samtliga planerade insatser

De inkomna ansökningarna omfattar flera olika typer av insatser. Gemensamt är att verksamheterna vill stärka elevers och personals kunskaper om antisemitismens historiska bakgrund, dess konsekvenser och dess nutida uttrycksformer.

Flera skolor planerar undervisning om Förintelsen och judiskt liv genom föreläsningar, museibesök, workshops, filmvisningar och studieresor. Insatserna ska ge eleverna en konkret och fördjupad förståelse för hur antisemitism har uppstått, spridits och fått allvarliga konsekvenser, i enlighet med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen.

Ett återkommande inslag är att eleverna ska lära sig att känna igen antisemitiska stereotyper, konspirationsteorier, förintelseförnekelse, hatretorik och antisemitiskt språkbruk. Flera verksamheter vill också ge eleverna praktiska verktyg för att bemöta antisemitiska uttryck, säga ifrån och söka stöd när de möter antisemitism i skolan, i samhället eller i digitala miljöer. Dessa insatser utgör aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i enlighet med 6 kap. 6–7 §§ skollagen och 3 kap. diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §.

Några ansökningar innehåller kompetensutveckling för personal. Syftet är att stärka personalens förmåga att identifiera, förebygga och hantera antisemitism i undervisningen och i skolans vardag. Material och kunskap ska kunna användas långsiktigt och komma fler elevgrupper till del, i enlighet med kravet i 1 kap. 5 § skollagen att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Modersmålsenheten planerar ett kommunövergripande och flerspråkigt tema som kan nå elever från både kommunala och fristående skolor. Övriga ansökningar riktas till specifika årskurser eller till samtliga elever vid den aktuella skolan, vilket bidrar till att stärka likvärdigheten i utbildningen enligt 1 kap. 4 § och 2 kap. 8 b § skollagen.”

4.3 Ekonomisk översikt

Verksamhet	Ansökt belopp som avser arbete mot antisemitism
Fredsborgskolan	15 000 kr (ursprunglig ansökan om 20 000)
Internationella Engelska Skolan i Österåker	13 000 kr
Ljusterö skola	13 000 kr (ursprunglig ansökan om 20 000)
Margretelundsskolan	20 000 kr
Modersmålsenheten	20 000 kr
Skärgårdsstadsskolan	20 000 kr
Solskiftesskolan	20 000 kr
Akers Friskola	9 200 kr
Totalt	130 200 kr

4.3.1 Kommentar till den ekonomiska avgränsningen

Fredsborgskolan ansökte totalt om 20 000 kronor för två olika insatsområden. Av skolans kostnadsberäkning framgår att cirka 15 000 kronor avser föreläsning och workshops om Förintelsen och antisemitism. Resterande del avser en separat HBTQ-satsning och ingår därför inte i denna sammanställning.

Ljusterö skola ansökte totalt om 20 000 kronor, varav 7 000 kronor avsåg Friendskollen och 13 000 kronor avsåg filmvisning. Friendskollen är en generell trygghetskartläggning och bedöms därför inte utgöra en riktad antisemitisminsats. Endast kostnaden för filmvisning och tillhörande pedagogisk bearbetning redovisas därför som en del av satsningen mot antisemitism.

4.4 Redovisning per verksamhet

4.4.1 Fredsborgskolan

Ansökt belopp avseende antisemitism: ca 15 000 kronor

Planerad insats

Fredsborgskolan planerar en riktad insats för elever i årskurs 9. Insatsen ska öka elevernas kunskaper om Förintelsen, antisemitismens historiska konsekvenser och hur antisemitiska föreställningar kan komma till uttryck i dagens samhälle.

Arbetet består av en föreläsning om Förintelsen och antisemitism. Föreläsningen följs av workshops där eleverna får bearbeta innehållet och reflektera över sambandet mellan historiska händelser och nutida former av antisemitism. Eleverna ska också få diskutera hur antisemitiska fördomar, uttryck och hat kan identifieras och bemötas.

Skolan har uttryckligen angett att bidraget endast ska användas till den del av satsningen som avser antisemitism och Förintelsen.

Målgrupp

Elever i årskurs 9.

Planerad användning av medlen

Medlen ska användas till föreläsning och efterföljande workshops med fokus på Förintelsen och antisemitism.

Beslut

Insatsen ligger i direkt linje med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen, där utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, alla människors lika värde och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Genom att ge eleverna kunskap om antisemitismens historiska konsekvenser och nutida uttrycksformer samt verktyg för att identifiera och bemöta antisemitiska fördomar, uttryck och hat, utgör insatsen en del av huvudmannens målinriktade arbete för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i enlighet med 6 kap. 6–7 §§ skollagen och de aktiva

åtgärder som krävs enligt diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §.

Skolan har uttryckligen angett att bidraget endast ska användas till den del av satsningen som avser antisemitism och Förintelsen. Avgränsningen följer bidragets syfte att förstärka skolans arbete med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag, med särskilt fokus på mänskliga rättigheter, alla människors lika värde och arbetet mot antisemitism som en form av intolerans, diskriminering och kränkande behandling.

4.4.2 Internationella Engelska Skolan i Österåker

Ansökt belopp: 13 000 kronor.

Planerad insats

Internationella Engelska Skolan i Österåker planerar ett samarbete med Judiska Museet i Stockholm under höstterminen 2026. Projektet kombinerar kompetensutveckling för personal med riktade elevinsatser för årskurs 5 och årskurs 7.

Huvudsyftet är att motverka antisemitism genom att ge elever och personal fördjupad kunskap om:

- judiskt liv och judiska traditioner,
- svensk-judisk historia,
- antisemitismens uttryck och konsekvenser,
- antisemitiska stereotyper och fördomar,
- hur antisemitism kan identifieras, bemötas och motverkas.

Eleverna i årskurs 5 ska delta i programmet *Mitsvot* och få kunskap om judisk kultur, judiska traditioner och hur det är att leva som nationell minoritet i Sverige.

Eleverna i årskurs 7 ska delta i programmet *Identitet och minoritet*, där fokus ligger på identitet, minoritetserfarenheter, mänskliga rättigheter och arbetet mot fördomar.

Projektet avslutas med en elevledd utställning där judiskt liv, svensk-judisk historia och motverkande av antisemitism är huvudtema. Utställningen ska

även belysa hur antisemitiska stereotyper och fördomar förekommer i digitala miljöer och hur de kan bemötas.

Kompetensutveckling för personal

SO-lärare och skolans Student Care Coordinator ska genomgå en metodworkshop med Judiska Museets pedagoger. Personalens kunskap ska stärkas kring hur antisemitism kan identifieras, bemötas och förebyggas i skolmiljön.

Målgrupp

Samtliga elever i årskurs 5 och 7 samt berörd personal. Genom utställningen nås även övriga elever och medarbetare på skolan.

Planerad användning av medlen

- Personalfortbildning
- Pedagogiskt referensmaterial
- Guidade elevbesök och workshops vid Judiska Museet
- Material till efterarbete och elevutställning

Beslut

Insatsen ligger i direkt linje med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen samt läroplanernas krav på kunskap om de nationella minoriteternas kultur, språk, religion och historia. Genom att stärka elevernas och personalens kunskap om antisemitismens uttryck och konsekvenser samt ge verktyg för att identifiera och bemöta antisemitiska uttryck utgör projektet aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i enlighet med 6 kap. 6–7 §§ skollagen och 3 kap. diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §.

SO-lärare och skolans Student Care Coordinator ska genomgå en metodworkshop med Judiska Museets pedagoger. Kompetensutvecklingen syftar till att stärka personalens kunskap om hur antisemitism kan identifieras, bemötas och förebyggas i skolmiljön, i enlighet med kravet i 1 kap. 5 § skollagen att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Målgruppen är samtliga elever i årskurs 5 och 7 samt berörd personal, och genom den elevledda utställningen nås även övriga elever och medarbetare på skolan, vilket bidrar till att stärka likvärdigheten i utbildningen

enligt 1 kap. 4 § och 2 kap. 8 b § skollagen.

Bidragsmedlen planeras användas till personalfortbildning, pedagogiskt referensmaterial, guidade elevbesök och workshops vid Judiska Museet samt material till efterarbete och elevutställning, i enlighet med bidragets syfte att stödja kunskapshöjande och pedagogiska insatser mot antisemitism.

4.4.3 Ljusterö skola

Ansökt belopp avseende antisemitism: 13 000 kronor.

Planerad insats

Ljusterö skola vill motverka antisemitism genom att kombinera kunskap om antisemitism med arbete kring civilkurage, empati och mod att agera vid kränkningar och fördomar.

Skolan planerar en gemensam filmupplevelse med tydlig koppling till Förintelsen och antisemitism, följd av lärarledd bearbetning i klassrummen. Arbetet ska ge eleverna kunskap om:

- antisemitismens historiska bakgrund,
- Förintelsen och dess konsekvenser,
- nutida antisemitiska uttryck,
- stereotypa föreställningar och konspirationsteorier,
- hur elever kan säga ifrån och agera när de möter antisemitism.

Skolan betonar särskilt vikten av att stärka elevernas tilltro till sin egen förmåga att stå upp mot fördomar och diskriminerande uttryck.

Målgrupp

Insatsen omfattar skolans elever genom gemensamma aktiviteter där innehåll och genomförande anpassas efter ålder.

Planerad användning av medlen

Hyra av biograf och filmvisning med efterföljande pedagogisk bearbetning.

Beslut

Insatsen ligger i direkt linje med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen, där utbildningen ska förmedla och förankra

respekt för de mänskliga rättigheterna, alla människors lika värde och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på, samt fostra eleverna till rättskänsla, tolerans, empati och ansvarstagande. Genom att stärka elevernas kunskap om antisemitismens historiska och nutida uttryck och deras förmåga att säga ifrån och agera vid kränkningar utgör insatsen aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i enlighet med 6 kap. 6–7 §§ skollagen och 3 kap. diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §.

Insatsen omfattar skolans elever genom gemensamma aktiviteter där innehåll och genomförande anpassas efter ålder, vilket bidrar till att stärka likvärdigheten i utbildningen enligt 1 kap. 4 § och 2 kap. 8 b § skollagen. Bidragsmedlen planeras användas till hyra av biograf och filmvisning med efterföljande pedagogisk bearbetning, i enlighet med bidragets syfte att stödja kunskapshöjande och pedagogiska insatser mot antisemitism.

4.4.4 Margretelundsskolan

Ansökt belopp: 20 000 kronor.

Planerad insats

Margretelundsskolan vill förstärka undervisningen i årskurs 6 genom att använda särskild kompetens inom området antisemitism och Förintelsen.

Eleverna ska få undervisning och föreläsningar som behandlar:

- antisemitismens historiska bakgrund,
- Förintelsen och dess konsekvenser,
- hur antisemitism tar sig uttryck i dagens samhälle,
- antisemitiska stereotyper och fördomar,
- konspirationsteorier,
- hur antisemitiska uttryck kan identifieras och motverkas.

Skolan planerar även att genomföra studiebesök med tydlig koppling till antisemitismens historia och nutida uttryck.

Demokrati och alla människors lika värde utgör ett pedagogiskt sammanhang, men insatsens huvudsakliga syfte är att stärka elevernas kunskaper om antisemitism.

Målgrupp

Fem klasser i årskurs 6.

Planerad användning av medlen

- Förstärkt undervisning och föreläsningar genom särskild ämneskompetens
- Eventuella studiebesök med koppling till antisemitism och Förintelsen

Beslut

Insatsen ligger i direkt linje med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen, där utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, alla människors lika värde och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Genom att förstärka undervisningen om antisemitismens historiska och nutida uttryck samt ge eleverna verktyg att identifiera och motverka antisemitiska uttryck utgör insatsen aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i enlighet med 6 kap. 6–7 §§ skollagen och 3 kap. diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §. Målgruppen är fem klasser i årskurs 6, vilket bidrar till att stärka likvärdigheten i utbildningen enligt 1 kap. 4 § och 2 kap. 8 b § skollagen.

Bidragsmedlen planeras användas till förstärkt undervisning och föreläsningar genom särskild ämneskompetens samt studiebesök med koppling till antisemitism och Förintelsen, i enlighet med bidragets syfte att stödja kunskapshöjande och pedagogiska insatser mot antisemitism.

4.4.5 Modersmålsenheten

Ansökt belopp: 20 000 kronor.

Planerad insats

Modersmålsenheten planerar ett gemensamt pedagogiskt tema under höstterminen 2026 med rubriken *Antisemitism i dåtid och nutid – Att stå emot antisemitism*.

Temat ska genomföras i samtliga språkverksamheter och omfatta undervisning om:

- antisemitismens historia,
- antisemitismens uttryck i dagens samhälle,
- Förintelsen och dess konsekvenser,
- judiskt liv,
- judiska minoritetserfarenheter,
- antisemitism i vardagen och på sociala medier,
- hur elever kan stå emot och ta avstånd från antisemitism.

Material kommer att bearbetas på elevernas olika modersmål för att möjliggöra djupare förståelse och diskussion.

Enheten planerar även personalföreläsningar, filmvisningar, elevworkshops samt en gemensam temadag om antisemitism i samband med Modersmålsdagen 2027.

Målgrupp

Cirka 600 elever på omkring 30 språk från kommunala och fristående skolor samt gymnasieskolor i Österåkers kommun.

Planerad användning av medlen

- Flerspråkigt pedagogiskt material
- Extern föreläsning för personal
- Filmvisning
- Elevworkshops om antisemitism
- Gemensam temadag om antisemitism

Beslut

Insatsen ligger i direkt linje med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen samt läroplanernas krav på kunskap om de nationella minoriteternas – där judar ingår – kultur, språk, religion och historia. Genom flerspråkig undervisning om antisemitismens historiska och nutida uttryck och genom att ge eleverna verktyg att stå emot och ta avstånd från antisemitism utgör temat aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i enlighet med 6 kap. 6–7 §§ skollagen och 3 kap. diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §. Målgruppen är cirka 600 elever på omkring 30 språk från kommunala och fristående skolor samt gymnasieskolor i Österåkers kommun. Genom att temat genomförs flerspråkigt i samtliga språkverksamheter stärks likvärdigheten i

utbildningen enligt 1 kap. 4 § skollagen och det allmännas ansvar enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk att främja barns kulturella identitet och användning av det egna språket.

Bidragsmedlen planeras användas till flerspråkigt pedagogiskt material, extern föreläsning för personal, filmvisning, elevworkshops om antisemitism samt en gemensam temadag om antisemitism, i enlighet med bidragets syfte att stödja kunskapshöjande och pedagogiska insatser mot antisemitism.

4.4.6 Skärgårdsstadsskolan

Ansökt belopp: 20 000 kronor

Planerad insats

Skärgårdsstadsskolan ansöker om medel som delfinansiering av en studie- och skolresa till Kraków för elever i årskurs 9.

Resan omfattar bland annat besök vid Auschwitz-Birkenau och andra historiska platser med anknytning till Förintelsen. Studieresan har Förintelsen och antisemitismens konsekvenser som huvudsakligt pedagogiskt fokus.

Genom mötet med autentiska historiska miljöer ska eleverna få en konkret förståelse för hur antisemitism kunde bidra till Förintelsen och vilka konsekvenser detta fick.

Insatsen syftar även till att stärka elevernas motståndskraft mot:

- historieförfalskning,
- förintelseförnekelse,
- desinformation,
- antisemitiska föreställningar.

Målgrupp

Elever i årskurs 9.

Planerad användning av medlen

Bidraget utgör en delfinansiering av de kostnader som är direkt kopplade till resans pedagogiska innehåll om Förintelsen och antisemitism.

Beslut

Insatsen ligger i direkt linje med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen samt kursplanen i historia, där Förintelsen lyfts fram som ett särskilt centralt historiskt skeende som eleverna ska ha kunskaper om. Studieresan syftar även till att stärka elevernas motståndskraft mot historieförfalskning, förintelseförnekelse, desinformation och antisemitiska föreställningar, och utgör därmed aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i enlighet med 6 kap. 6–7 §§ skollagen och 3 kap. diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §.

Målgruppen är elever i årskurs 9, vilket bidrar till att stärka likvärdigheten i utbildningen enligt 1 kap. 4 § och 2 kap. 8 b § skollagen genom att samtliga elever ges möjlighet att ta del av den fördjupade undervisningen om Förintelsen och antisemitism.

Bidraget utgör en delfinansiering av de kostnader som är direkt kopplade till resans pedagogiska innehåll om Förintelsen och antisemitism, i enlighet med skollagens bestämmelser om skolresor och avgiftsfrihet samt kommunens ansvar att fördela resurser efter elevernas behov.

4.4.7 Solskiftesskolan

Ansökt belopp: 20 000 kronor.

Planerad insats

Solskiftesskolan planerar kompetensutveckling för personal samt inköp av pedagogiskt material som är direkt inriktat på antisemitism.

Syftet är att stärka personalens förmåga att:

- förstå antisemitismens historia och nutida uttryck,
- identifiera antisemitiska kommentarer och jargonger,
- upptäcka antisemitiska stereotyper och konspirationsteorier,
- känna igen förintelseförnekelse,
- uppmärksamma antisemitism i språkbruk, sociala medier och elevgrupper,
- agera när antisemitiska uttryck förekommer i skolans vardag.

Efter genomförd kompetensutveckling ska personalen kunna utveckla undervisning och elevsamtal med fokus på antisemitism.

Målgrupp

All personal samt indirekt samtliga elever i skolans verksamhet.

Planerad användning av medlen

Kompetensutveckling och pedagogiskt material med direkt inriktning på antisemitism.

Beslut

Insatsen ligger i direkt linje med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen, där utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, alla människors lika värde och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Genom att stärka personalens förmåga att identifiera och agera mot antisemitiska uttryck utgör insatsen aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i enlighet med 6 kap. 6–7 §§ skollagen och 3 kap. diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §, samt stärker personalens möjlighet att fullgöra den skyldighet att uppmärksamma och motverka kränkande behandling och trakasserier som följer av 6 kap. 10 § skollagen.

Målgruppen är all personal samt indirekt samtliga elever i skolans verksamhet. Bidragsmedlen planeras användas till kompetensutveckling och pedagogiskt material med direkt inriktning på antisemitism, i enlighet med bidragets syfte att stödja kunskapshöjande och pedagogiska insatser mot antisemitism och med kravet i 1 kap. 5 § skollagen att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

4.4.8 Akers Friskola

Ansökt belopp: 9 200 kronor.

Planerad insats

Akers Friskola planerar undervisning och studiebesök för elever i årskurs 6–9 med fokus på judiskt liv, Förintelsen och antisemitism.

Eleverna ska först arbeta med begrepp som antisemitism, nationella minoriteter, propaganda, källkritik, demokrati, mänskliga rättigheter och civillkurage.

Därefter genomförs besök vid Judiska Museet och Sveriges museum om Förintelsen.

Vid Judiska Museet får eleverna kunskap om:

- judiskt liv,
- judisk kultur och praktik,
- svensk-judisk historia,
- judiska traditioner.

Vid Sveriges museum om Förintelsen får eleverna fördjupad kunskap om:

- Förintelsen,
- nazismens brott,
- antisemitismens konsekvenser,
- vikten av att bevara minnet av Förintelsen.

Målet är att eleverna ska kunna identifiera antisemitiska uttryck, stereotyper och konspirationsteorier samt utveckla förståelse för hur historisk och nutida antisemitism hänger samman.

Målgrupp

Elever i årskurs 6–9.

Planerad användning av medlen

- Besök vid Judiska Museet
- Besök vid Sveriges museum om Förintelsen
- Föreläsning genom Zikaron

Beslut

Insatsen ligger i direkt linje med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen, där utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, alla människors lika värde och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Genom att stärka elevernas förmåga att identifiera antisemitiska uttryck, stereotyper, konspirationsteorier och förintelseförnekelse samt förstå sambandet mellan historisk och nutida antisemitism utgör insatsen aktiva

åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i enlighet med 6 kap. 6–7 §§ skollagen och 3 kap. diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §. Insatsen riktas till samtliga årskurser 6–9 på skolan vilket stärker likvärdigheten i utbildningen enligt 1 kap. 4 § och kommunens ansvar att fördela resurser efter elevernas behov.

Bidragsmedlen avses därmed användas till kostnader som är direkt kopplade till det pedagogiska innehållet om judiskt liv, Förintelsen och antisemitism, i enlighet med bidragets syfte att stödja kunskapshöjande och pedagogiska insatser mot antisemitism och för skolans värdegrunds- och likabehandlingsuppdrag

5. Samlad bedömning inför fördelning

Ansökningarna visar att skolorna valt olika angreppssätt för att motverka antisemitism, men att samtliga insatser bygger på kunskapshöjande arbete om Förintelsen, judiskt liv, antisemitismens konsekvenser och dess nutida uttryck.

Insatserna omfattar undervisning, föreläsningar, museibesök, studieresor, filmvisningar, elevworkshops, temadagar och kompetensutveckling för personal. Flera verksamheter betonar även vikten av att ge elever verktyg att känna igen och bemöta antisemitiska uttryck, stereotyper och konspirationsteorier samt att utveckla civilkurage och förmåga att agera när antisemitism förekommer.

Samtliga insatser ligger i linje med skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag enligt 1 kap. 4–5 §§ skollagen, där utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, alla människors lika värde och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Genom att stärka elevernas kunskaper om Förintelsen, judiskt liv och antisemitismens historiska och nutida uttryck samt deras förmåga att identifiera och ta avstånd från antisemitiska uttryck, stereotyper och konspirationsteorier utgör insatserna aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i enlighet med 6 kap. 6–7 §§ skollagen och 3 kap. diskrimineringslagen, till vilken skollagen hänvisar i 1 kap. 8 §.

Det sammanlagda belopp som i denna sammanställning har kunnat hänföras till specifika insatser för att motverka antisemitism uppgår till 130 200 kronor. Detta underlag utgör grund för fördelning av medel samt för redovisning av

hur respektive verksamhet avser att använda bidraget till kunskapshöjande och pedagogiska insatser mot antisemitism, i enlighet med skolans värdegrunds- och likabehandlingsuppdrag.